

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Постанови Верховної Ради України
«Про схвалення пропозицій щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) стосовно осіб, причетних до порушення прав і свобод Нарімана Джелялова на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акту

6 вересня 2021 року, розташований на тимчасово окупованій території України та підконтрольній Російській Федерації «Київський районний суд м. Сімферополя», взяв під варту першого заступника голови Меджлісу кримськотатарського народу Нарімана Джелялова. У відповідь на чергові політичні переслідування кримських татар на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, Верховна Рада України 10 вересня 2021 року ухвалила Постанову, в якій засудила дії окупаційної влади і закликала до негайного звільнення політичних в'язнів, заарештованих в Криму. Злочинні дії Російської Федерації становлять загрозу національній безпеці України та грубо порушують міжнародне право прав людини та міжнародне гуманітарне право, зокрема Женевську конвенцію про захист цивільного населення під час війни (статті 3, 64, 67, 71, 72), Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод (статті 3, 5, 6, 8, 13, 14), Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (статті 9 та 14).

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про санкції» підставами для застосування санкцій є: дії іноземної держави, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам та/або порушують права і свободи людини і громадянина. У статті 5 Закону України «Про санкції» передбачено, що пропозиції щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій виносяться на розгляд Ради національної безпеки і оборони України Верховною Радою України.

Виходячи з цього, Верховна Рада України має винести на розгляд Ради національної безпеки та оборони України пропозиції щодо застосування персональних санкцій проти фізичних осіб, визначених в Додатку 1 до цієї Постанови.

2. Цілі і завдання прийняття акту

Метою прийняття постанови є необхідність пропорційної міжнародно-правової відповіді України на системні злочинні дії Російської Федерації та вчинені нею грубі порушення прав людини на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та у місті Севастополь. Завдання акту полягає у сприянні забезпеченню дотримання прав і свобод людини і громадянина на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь та у сприянні забезпеченню національної безпеки України.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту акту

Проектом Постанови пропонується схвалити та внести на розгляд Ради національної безпеки і оборони України пропозиції щодо застосування до

фізичних осіб, наведених у Додатку 1 до Постанови, персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

Санкції пропонується запровадити проти осіб, прямо чи опосередковано причетних до політичного переслідування Нарімана Джелялова на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь. Санкції пропонується запровадити по відношенню до наступного переліку осіб, які були відповідальними за організацію політичного переслідування та порушення прав людини:

1. **Власов Віталій Олегович**, старший слідчий Управління ФСБ РФ по «Республіці Крим» та місту Севастополю, керівник слідчої групи, відповідальний за розслідування кримінальної справи за ст. 281 КК РФ «Диверсія», за якою обвинувачуються Наріман Джелялов, Асан Ахтемов та Азіз Ахтемов.
 - 1.1. **Підстава запровадження санкцій:** будучи керівником слідчої групи, Власов В.О. здійснював загальну координацію дій слідчих ФСБ у справі Нарімана Джелялова, Асана Ахтемова та Азіза Ахтемова. Ця справа базується на сфальшованих доказах, про що свідчить численні протиріччя у оприлюдненій ФСБ інформації про участь обвинувачених у скоєнні злочину та свідченнях осіб, яким було відоме місце перебування обвинувачених у час, коли за інформацією ФСБ відбувалося планування та скоєння злочину. Окрім того, є обґрунтовані підстави вважати, що свідчення від Асана Ахтемова та Азіза Ахтемова були отримані після застосування до них засобів фізичного впливу, що можуть бути кваліфіковані як тортури, або, принаймні, як жорстоке чи нелюдське поводження. До того ж, процесуальне оформлення Нарімана Джелялова, що проводило ФСБ, було здійснено після його викрадення та застосування засобів впливу, які можуть бути кваліфіковані як тортури, або, принаймні, як жорстоке чи нелюдське поводження. Також зміна статусу Нарімана Джелялова у справі зі свідка на підозрюваного відбулася після допиту легендованого свідка, практика використання показів якого без необхідних обґрунтувань була засуджена Європейським судом з прав людини у справі Васильєв та інші проти Росії.
2. **Михайлюк Леонід Володимирович**, керівник Управління ФСБ РФ по «Республіці Крим» та місту Севастополю, відповідальний за загальне керування слідством.
 - 2.1. **Підстава запровадження санкцій:** будучи керівником Управління ФСБ РФ по «Республіці Крим» та місту Севастополю погоджував слідчі дії щодо затримання Нарімана Джелялова. В силу наявних повноважень та доступу до матеріалів справи, Михайлюк Л.В. не міг не усвідомлювати сфальшованості доказів по справі Нарімана Джелялова, Асана Ахтемова та Азіза Ахтемова та не помітити процесуальних порушень, що їх здійснили слідчі.
3. **Агін Володимир Володимирович**, суддя «Верховного суду Республіки Крим».

- 3.1. **Підстава запровадження санкцій:** будучи суддею «Верховного суду Республіки Крим» залишив без задоволення скаргу Ескендера Ахтемова (батька незаконно обвинуваченого в диверсії кримського татарина Азіза Ахтемова). Ескендер Ахтемов оскаржував накладене на нього адміністративне покарання у вигляді 10 діб адміністративного арешту за мирний протест під будівлею ФСБ в Сімферополі 4 вересня. «Суддя» не міг не знати, що Європейський суд з прав людини недвозначно вимагає від держав-членів Ради Європи не лише оцінювати протести з точки зору їх «авторизованості», але й оглядатися на суспільний інтерес та ризики, які становить протест для суспільної безпеки. Очевидно, що у випадку з батьком, що не погоджувався з свавільним та незаконним затриманням свого сина та застосуванням до нього засобів фізичного впливу, ані суспільний інтерес, ані безпека не були під загрозою.
4. **Зайцев Сергій Миколайович**, прокурор «Сімферопольського району Республіки Крим».
- 4.1. **Підстава запровадження санкцій:** будучи прокурором «Сімферопольського району Республіки Крим» здійснював нагляд за виконанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство, зокрема над Управлінням ФСБ РФ по «Республіці Крим» та місту Севастополю. В силу власних повноважень та доступу до матеріалів справи Зайцев С.М. не міг не усвідомлювати сфальшованості доказів по справі Нарімана Джелилова, Асана Ахтемова та Азіза Ахтемова та не помітити процесуальних порушень, що їх здійснили слідчі.

Санкції пропонується запровадити на термін від 3 до 5 років.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Питання, що відносяться до предмету правового регулювання проекту, регламентуються Конституцією України, Законом України «Про національну безпеку України», Законом України «Про санкції».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття цього проекту Закону не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних, правових та інших наслідків прийняття акту.

Прийняття Постанови сприятиме зменшенню реальних та потенційних загроз національним інтересам, зміцненню інформаційної безпеки, гарантуванню суверенітету і територіальній цілісності України.

Народні депутати України

**Джемілев Мустафа
Умеров Р.Е.
Чийгоз А.З.
Третьякова Г.М.
Ясько Є.О.
Лубінець Д.В. та інші**

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ДЖЕМІЛЄВ МУСТАФА
Сертифікат: 5E550CAF66F060130400000016600800E71B1800
Дійсний до: 22.03.2023 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 225д9/1-2021/355776 від 17.11.2021

713649